

3. Vaikuttavuuspolut

Vaikuttavuuspolut tuovat esiin uniikkien ekosysteemien vaikuttavuuden

Vaikuttavuuspolun rakentamisen voit aloittaa kiteyttämällä ekosysteemien pitkän aikajänteen tavoitteet eri vaikutusulottuvuuksien näkökulmasta.

Tämän jälkeen voit tunnistaa polulle ne panostukset ja toimenpiteet, joita tarvitaan eri tavoitteiden aikaansaamiseksi.

Poluilla voit myös nostaa esiin onnistumisia matkalla kohti tavoitteiden toteutumista.

Vaikuttavuuspolku antaa kokonaiskuvan tavoitteista, toimenpiteistä ja onnistumisista. Näiden lisäksi poluilla voit nostaa esiin vaikuttavuustarinoita. Vaikuttavuustarinat voivat olla esimerkiksi yksityiskohtaisempia kuvauksia uuden liiketoiminnan syntymisestä tai yritysten onnistumisista kansainvälisillä markkinoilla, joissa ekosysteemin toiminnalla on ollut tärkeä rooli.

Vaikuttavuuspolun kuvauksessa voit hyödyntää sekä laadullista että mittaritietoa. Polulla kuvattavat onnistumiset ja saavutukset voivat nojata Innokaupunkien yhteisiin mittareihin. Tämän tiedon täydentämiseksi kannattaa tunnistaa ja hyödyntää valinnaisia mittareita, jotka voit sovittaa kunkin kaupungin, ekosysteemin tai ekosysteemisopimuksen omiin tavoitteisiin ja saavutuksiin.

Vaikuttavuuspolut auttavat ekosysteemejä arjen johtamisessa. Ne auttavat tunnistamaan sen ollaanko matkalla kohti yhdessä sovittuja tavoitteita. Sen avulla voit reflektoida mm. sitä, mitä muutoksia resurssien kohdentamisessa tai toimenpiteissä tarvitaan pitkän tähtäimen tavoitteisiin pääsemiseksi ja vaikuttavuuden varmistamiseksi.

Vaikuttavuus-
tarinat

**Kestävä
yhteiskunta**

Tavoite

Miten ekosysteemin tavoitteet liittyvät laajempiin kansallisiin strategisiin tavoitteisiin?

Mitkä ovat ekosysteemin keskeiset tavoitteet kestävän yhteiskunnan luomiseksi?

**Panokset ja
toimenpiteet**

Minkälaisia panostuksia ja toimenpiteitä ekosysteemissä on tehty laajojen yhteiskunnallisten tavoitteiden saavuttamiseksi?

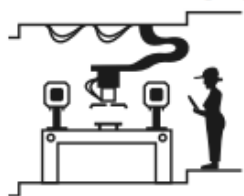
Onnistumiset

Minkälaisia onnistumisia on saatu aikaan?

Esimerkiksi:

Millaisia mahdollisuuksia on avautunut liiketoiminnalle ja ekosysteemin kasvulle?
Minkälaisia muita konkreettisia vaikutuksia on saatu aikaiseksi?

Mittarit

Ekosysteemin mittarit vaikuttavuuden osoittamiseksi
(katso Innokaupunkien yhteiset ja valinnaiset mittarit, s. 20).

**Alueen
innovaatiokyky**

Mitkä ovat keskeiset tavoitteet alueen innovaatiokyvyn varmistamiseksi?

Mitkä ovat ekosysteemin tavoitteet suhteessa alueen strategisiin linjauksiin?

Minkälaisia panostuksia ja toimenpiteitä on tehty alueen innovaatiokyvyn edistämiseksi?

Mitä onnistumisia saatu aikaan?

Esimerkiksi:

Minkälaisia ratkaisuja, tuotteita ja palveluita on syntynyt?
Minkälaista uutta osaamista?
Millaisia demonstraatioita ja pilotteja toteutettu?

Ekosysteemin mittarit vaikuttavuuden osoittamiseksi
(katso Innokaupunkien yhteiset ja valinnaiset mittarit, s. 20).

**Kasvun
edellytykset**

Mitkä ovat ekosysteemin keskeiset tavoitteet kasvun edellytysten varmistamiseksi?

Mihin ja minkälaisiin teemoihin investoinnit kohdennetaan?

Mitkä ovat strategisia painopisteitä ja miten ne liittyvät laajempaan strategiaan painopisteisiin?

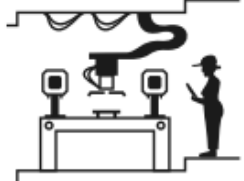

Minkälaisia toimenpiteitä tehty tavoitteiden edistämiseksi?

Minkälaisia hankeportfolioita luotu?

Minkälaisella mallilla toimintaa johdetaan?

Mitä toimijoita ja millaisia kompetensseja ekosysteemissä on?

Minkälaisia panostuksia ja rahoitusta on saatu?

Minkälaisia onnistumisia saatu aikaan?

Ekosysteemin mittarit vaikuttavuuden osoittamiseksi
(katso Innokaupunkien yhteiset ja valinnaiset mittarit, s. 20).

Käytännön esimerkki vaikuttavuuspolun soveltamisesta arjen johtamisessa

1. Ota kalvolta 25 tyhjää vaikuttavuuspolun työskentelyalusta. Voit myös hyödyntää muunlaista teidän toimintaa sopivaa pohjaa.
2. Ota käsiisi ekosysteemisopimus, jossa tavoitteet ja toimenpiteet on kirjattu. Ota käsille myös muu strateginen dokumentaatio, johon tavoitteita, toimenpiteitä, hankkeita ja mittareita koskevaa tietoa on kuvattu. Hyödynnä myös ennakoititietoa.
3. Kerää yhteen porukka keskeisiä toimijoita, joiden kanssa työskentelet polun ympärillä.
4. Lähdä liikenteeseen polun vasemmasta alakulmasta ja pohdi sitä minkälaisia tavoitteita olette asettanut kasvun edellytysten varmistamiseksi. Kun pohdit tavoitteita hyödynnä vaikuttavuuden kokonaismallia ja indikaattoreita tavoitteiden kiteyttämisessä
5. Siirry oikealle, mieti mitä resursseja ja toimenpiteitä olet tehnyt tai tarvitaan tavoitteeseen pääsemiseksi.
6. Kiteytä onnistumiset matkalla kohti tavoitteita: Mitä arvoa toiminnasta on syntynyt ja kenelle? Voit myös linkata tähän relevantteja onnistumisia kuvaavia lähteitä tai vaikuttavuustarinoita esim. blogit, tiedotteet, julkaisut jne.
7. Pohdi vielä mitä ovat sinun ekosysteemisi osalta keskeiset mittarit jotka tekevät näkyväksi vaikuttavuuden ja onnistumiset kasvun edellytyksiin liittyen.
8. Jatka työskentelyä samalla tavalla alueen innovaatiokyvyn ja kestäväen yhteiskunnan osalta.
9. Muista että työ tukee ekosysteemisi vaikuttavuuden johtamisesta.
10. Sparraile kollegoiden tai sidosryhmien kanssa

 Vaikuttavuus-tarinat	Tavoite	Panokset ja toimenpiteet	Onnistumiset	Mittarit
Kestävä yhteiskunta 				
Alueen innovaatiokyky 				
Kasvun edellytykset 				

Arktisen matkailun vaikuttavuuspolku – esimerkki Rovaniemen vaikuttavuuspolusta

	Tavoite	Panokset ja toimenpiteet	Onnistumiset	Mittarit
Kestävä yhteiskunta	<p>Olemme ihmisen kokoinen kestävän ja vastuullisen matkailun edelläkävijäkaupunki, jossa asukkaat ja matkailijat voivat hyvin.</p> <p>Välitämme maailmalle arvovientinä kestävyttä ja vastuullisuutta ja arjen turvallisuutta korostavia arvoja, toimintatapoja ja perinteitä.</p> <p>Luonnon, aitous ja perinnekulttuurin arvostus kokemusten kautta.</p>	<p>Hankeportfolion osaamiskärkiä:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Matkailun hiilijalanjälki -Lähimatkailu ja sen uusi arvo -Matkailun vastuullinen suunnittelu, tulevaisuus ja viestintä -Kestävän matkailun osaaminen ja vastuullinen työnantajuus 	<p>Kaupunki on ottanut aktiivisen roolin kestävän matkailun kehittämisessä, jossa asukkaiden hyvinvointi on huomioitu</p> <ul style="list-style-type: none"> -Rovaniemen matkailun uusi aika –hanke; matkailun kestävyys ja asukkaiden osallisuus -Arjen kiertotaloudesta kasvua ja hyvinvointia Rovaniemelle: kaupunkilaisilta ja matkailijoilta tarpeettomaksi jääneiden kulutushyödykkeiden kierrätys ja uusien yritysmallien pilotointi -Napapiirin Pajakylän tiehankkeet liikenneturvallisuuden lisäämiseksi 	<ul style="list-style-type: none"> - Rovaniemi saa STF-statusen v. 2025 mennessä alueen yritysten STF-merkkien kautta - Kaupungin matkailun kv-medianäkyvyys, jossa mainitaan kestävyys (Visit Rovaniemen mediaseuranta, tavoite 10% mediaosumista) - Paikallinen sosiaalinen hyväksyntä matkailulle - Lieveilmiöiden väheneminen - Kansainvälisten matkailijoiden viiptymän pidentyminen - Alueen ravintola- ja aktiviteettipalvelut kasvaneet
Alueen innovaatiokyky	<p>Tavoittelemme matkailun ympärivuotista, kannattavaa ja vastuullista liiketoimintaa sekä haluttua työnantajaprofiilia.</p> <p>Matkailu on alueen tärkeä elinvoiman mahdollistaja, joka tarjoaa paikalliselle yhteisölle mahdollisuuden osallistua ja hyötyä matkailun kasvusta.</p>	<p>Hankeportfolion osaamiskärkiä:</p> <p><i>Liiketoiminnan kehittäminen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Rovaniemen pyörämatkailun tiekartta 2030 - uudet pyöräreitit -Luontoelämyspalvelujen kehittäminen <p><i>Tulevaisuuden palvelumuotoilu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Älykkäät liikuntareitit - palvelemaan matkailijoiden ja asukkaiden liikkumista -Liikunta- ja kulttuurikohteiden digitalisoinnin muotoilu -Tulevaisuuden työntekijät ja vastuullinen työnantajakuva <p><i>Digitaalinen vieraanvaraisuus ja asiakaskokemuksen parantaminen</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> -Pyörämatkailun yhteiskehittäminen kaupungin, yritysten, harrastajaryhmien välillä -Matkailun, hyvinvoinnin ja liikunnan rajapintahyötyjen vahvistuminen, tavoitteena yritysveitoiset klusterit -Myönteisyys vähähiilisten matkaketjujen kehittämiseen ja palveluihin nousussa (sähkökelkat ja Apukan yhteisbussikuljetukset) 	<ul style="list-style-type: none"> -Sähkömoottorikelkat (innovaatiot) -Matkailun liiketoiminnan kasvu (liikevaihto ja työpaikat) -Korkalovaara lähimatkailun pilottikohteena -Rovaniemen tunnettuus pyörämatkailukohteena -International House-selvitys/konseptin toteutus
Kasvun edellytykset	<p>Rovaniemen kaupungin matkailun strategiset kehittämissuunnat valittu.</p> <p>Alueen yritysten, oppilaitosten ja asukkaiden tiivistynyt yhteistyö</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Matkailun kehittämistarpeet tunnistettu - Perustettu matkailun kehittämisryhmä - Käynnistetty kestävän matkailun hankkeita yritysten ja kaupunkikehittämisen tulevaisuustarpeet huomioiden 	<ul style="list-style-type: none"> -Ekosysteemin toimijoiden roolitus käynnistynyt - Rovaniemen matkailun toimenpideohjelman toteutus käynnissä 	<ul style="list-style-type: none"> -Matkailustrategian päivitys -Matkailuinvestoinnit alueella milj. euroa/vuosi -Matkailun TKI-hankkeet, volyyymi -Matkailun laajapohjaisen yhteisryhmän kokoukset -Asukkaiden osallistuminen matkailun kehittämistilaisuuksiin

Miksi tarvitaan vaikuttavuuspolkuja?

Systemistä vaikuttavuutta on mahdoton kuvata yksinomaan vertailukelpoisten mittareiden avulla – vaikuttavuuspolut tukevat kunkin ekosysteemin uniikin ja kontekstiin sidotun vaikuttavuustarinan kertomista. Ne ovat työkalu Innokaupunkien oman toiminnan kehittämisen ja johtamisen tueksi, ja siksi ne ovat eri ekosysteemeissä erinäköisiä.

Vaikuttavuuspolut toimivat ekosysteemin toimijoiden vuoropuhelun välineenä. Ekosysteemien toimijat voivat yhteisten keskustelujen kautta asettaa tavoitteita ja tunnistaa panostukset ja toimenpiteet vaikutuksen aikaansaamiseksi. Vaikuttavuuspolkujen avulla voit reflektoida etenemistä ja tunnistaa kehittämiskohteita.

Miten tietoa tuotetaan ja julkaistaan?

Jokainen Innokaupunki tuottaa kuvauksen omasta vaikuttavuuspolustaan ja päivittää sitä vuosittain. Polku kuvaa ekosysteemin etenemistä ja nostaa esiin kriittisiä panostuksia ja toimenpiteitä sekä aikaansaatuja onnistumisia. Polkujen avulla voit reflektoida toiminnan etenemistä yhdessä ekosysteemin toimijoiden kesken ja nostaa esiin onnistumisia omasta toiminnasta. Yhteinen, keskeisiä toimijoita osallistava reflektointikeskustelu voidaan käydä esimerkiksi puolivuositain.

Polulle tunnistetut kysymykset toimivat apukysymyksinä vuoropuhelua käytäessä ja tarinaa kiteytettäessä. Vastauksia voit tuottaa tämän työkirjan vaikuttavuuspolun työpohjaan. Vaikuttavuuspolkujen avulla voit viestiä sekä alueellisesti että kansallisesti oman toiminnan onnistumisista ja aikaansaaduista vaikutuksista. Vaikuttavuuspoluista voit myös hahmotella ekosysteemille omannäköisen ja viestinnällisen tarinan, jonka kertomisessa voit hyödyntää sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista tietoa. Vaikuttavuustarina voi olla laajempi kuvaus joka hyödyntää polun eri elementtejä tai se voi olla yksityiskohtaisempi zoomaus polulla tunnistettuun onnistumiseen. Se voi esimerkiksi kuvata kehitystarinan spin-offin syntymisestä tai yrityksen pääsystä kansainvälisille markkinoille ekosysteemin avulla.

Vaikuttavuuspolut palvelevat ensisijaisesti kaupunkien ja ekosysteemien oman toiminnan kehittämistä. Tämän lisäksi tieto kaupunkien vaikuttavuuspoluista julkaistaan Innokaupunkien yhteiselle alustalle vuosittain. Poluille kiteytettyä tietoa hyödynnetään kansallisella tasolla ekosysteemien etenemisen seurannassa, tilannekuvan päivittämisen ja ekosysteemin ohjauksen tukena.